

2. Методика Нумікон – універсальний спосіб навчити математики дитину з ООП. (2022) ІРЦ Іллінівської ОТГ. URL: <https://illinivka.irc.org.ua/news/09-40-04-25-04-2022/> (дата звернення: 22.09.2024).

3. Ненько Ю. (2022) Особливості організації математичної підготовки учнів з особливими освітніми потребами. *Наукові записки молодих учених*. 2022. №10. URL : [phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article /view/1943/pdf](http://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/1943/pdf) (дата звернення: 22.09.2024).

4. Чеботарьова О. В., Гладченко І. В., Василенко-ван де Рей А., Лішук Н. І. (2018) Дитина із синдромом Дауна. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 48 с.

5. Яшук А. (2023) Методика Нумікона: як інклюзивна освіта допомагає вчити математику всім. Цікава математика на Mathema. UR : <https://mathema.me/blog/metodika-numikon/> (дата звернення: 22.09.2024).

6. Numicon affiliate programme (2018). URL : <https://numicon.com.ua/методика-нумікон-перше-знайомство-з-м/> (дата звернення: 22.09.2024).

Журенко М. А.

*Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка
(Глухів, Україна)*

ЦИФРОВА ДИДАКТИКА: НОВІТНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Цифрові технології – наскрізний складник усіх сфер діяльності людини, і освітньої передусім. Стрімкий розвиток цифрових технологій спонукає освітню галузь до формування високого рівня володіння цифровою компетентністю здобувачів освіти, яка включає не тільки базову цифрову грамотність, але й здатність ефективно послуговуватися технологіями в навчанні, творчій діяльності, під час інформальної та неформальної освіти, розв’язанні складних і непередбачуваних проблем. Високий рівень опанування основами цифрових технологій дає змогу майбутнім фахівцям освітньої галузі не лише швидко адаптуватися до вимог суспільства та долати різні професійні виклики, а й бути конкурентоспроможним на ринку праці.

Простежуємо, що в оптимізації освітнього процесу набирає обертів новий і перспективний напрям – цифрова дидактика, яка пропонує інноваційні методи, прийоми та засоби ефективного формування цифрової компетентності здобувачів освіти. Дослідження та аналіз новітніх методів цифрової дидактики – надважлива умова створення дієвих освітніх програм, що відповідають потребам сучасності. Інтеграція методів цифрової дидактики в освітній процес ставить за мету формування та розвиток цифрових компетентностей здобувачів освіти. Такий підхід сприяє розвитку вмінь адаптуватися та працювати в умовах глобальної цифрової екосистеми та використовувати інноваційні інструменти для подальшого професійного та особистісного зростання.

Проблематика впровадження новітніх методів цифрової дидактики полягає в необхідності адаптації освітнього процесу до швидко змінюваного цифрового

середовища, що зумовлює постійне зростання вимог до цифрових компетентностей здобувачів освіти. Простежено значні виклики у впровадженні новітніх методів навчання і викладання, зокрема: недостатня підготовленість педагогічних кадрів, обмежений доступ до ресурсів та інфраструктури; відсутність чітких методичних рекомендацій щодо використання цифрових інструментів в освітньому процесі. Відтак, гадаємо, комплексний підхід у дослідженні проблеми формування та розвитку цифрової компетентності новітніми методами цифрової дидактики суттєво сприятиме підвищенню якості навчання, стане основою для розробки ефективних стратегій і тактик, які стимулюватимуть успішне впровадження цифрових технологій в освітній процес.

Цифрову дидактику як новітній напрям педагогіки досліджують вітчизняні та зарубіжні науковці. Так, О. Кохановська та Н. Слюсаренко вивчають використання засобів цифрової дидактики в післядипломній педагогічній освіті (Кохановська, 2020, 21–26). О. Саган порушує питання трансформації класичної теорії навчання в цифрову дидактику і побудови індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (Саган, 2020, 91–95). R. Krumsvik та A. Almås розглядають методи цифрової дидактики як засіб підвищення ефективності освітнього процесу та її вплив на класичну дидактику (Krumsvik, 2009). J. Marsh та J. Larson називають вчителя дизайнером цифрових компетентностей (Marsh, 2014). A. Raimkulova та M. Sarybaeva досліджують цифрову дидактику як умову формування професійних компетентностей майбутнього педагога (Raimkulova, 2024, 491–499). Науковці працюють над удосконаленням принципів і методів цифрової дидактики, наголошують на важливості впровадження цифрових технологій в освітній процес, переконують, що цифрова дидактика не лише змінює роль викладача, перетворюючи його на адміністратора цифрового середовища, але й сприяє формуванню нових цифрових компетентностей у здобувачів освіти. Особлива увага приділяється адаптивним методам навчання, що задовільняють індивідуальні потреби здобувачів освіти та роблять процес навчання більш гнучким і ефективним.

Під цифровою дидактикою розуміємо новітній напрям в педагогіці, що вивчає та розробляє принципи, методи, інструменти для ефективної організації освітнього процесу в цифровому середовищі. Цифрова дидактика ставить акцент на інтеграції цифрових технологій в освітній процес, на пошукові нових підходів, методів, прийомів формування цифрової компетентності здобувачів освіти. В умовах швидкої цифровізації освітнього середовища важливо не лише розробити методичний інструментарій, але й адаптувати його до освітнього простору, де він функціонує, до індивідуальних особливостей і потреб здобувачів освіти.

На нашу думку, розвиток та формування цифрової компетентності здобувачів освіти методами цифрової дидактики має передбачати інтеграцію низки ключових компонентів, що забезпечують комплексний підхід та

адаптацію освітнього процесу до вимог сучасного інформаційного суспільства. Варто виокремити такі компоненти:

1.Інтерактивні методи навчання – використання цифрових платформ та інструментів, що передбачають активну взаємодію здобувачів освіти між собою, з викладачем, навчальним матеріалом; сприяють розвитку комунікаційних навичок, успішному засвоєнню знань.

2.Персоналізоване навчання – адаптація освітнього процесу до індивідуальних потреб, здібностей та інтересів кожного здобувача освіти завдяки впровадженню цифрових технологій з метою розвитку професійних компетентностей.

3.Цифрова грамотність – навчання здобувачів освіти ефективно використовувати цифрові ресурси, інструменти й технології для отримання, обробки, створення та поширення інформації в цифровому середовищі.

4.Розвиток критичного мислення – формування у здобувачів освіти навичок аналізу, оцінки та обґрунтування інформації, що дає змогу схвалювати раціональні, незалежні рішення на основі логічних аргументів та доказів.

5.Проектна діяльність – упровадження проектно-орієнтованого підходу в навчання, в умовах якого здобувачі освіти застосовують цифрові технології для вирішення практичних завдань, розвивають навички співпраці, творчості та ініціативності.

6.Етика та безпека в цифровому просторі – дотримання сукупності норм та правил відповідальної поведінки як підґрунтя захисту персональної інформації; засвідчення поваги до прав інтелектуальної власності; безпечне послуговування цифровими ресурсами, зокрема через уникнення кібератак, шкідливого програмного забезпечення, неправомірного використання інформації.

Уважаємо, що ці компоненти є основою для формування та розвитку цифрової компетентності методами цифрової дидактики, створення освітнього середовища, у межах якого здійснюється ефективна підготовка здобувачів освіти до викликів сучасного світу.

Отже, формування та розвиток цифрової компетентності методами цифрової дидактики спонукає до висновку, що цифрові технології не лише актуалізують освітній процес, але й забезпечують всебічний розвиток здобувачів освіти, спонукають їх до самоосвіти та самовдосконалення в постійно змінюваному цифровому освітньому середовищі. Інтеграція цифрових технологій сприяє гнучкості навчання, дає змогу кожному здобувачеві освіти отримати індивідуальний досвід. Пересвідчуємося, що цифрова дидактика стає важливим інструментом у формуванні цифрових компетентностей майбутніх фахівців, які успішно адаптуватимуться до змінюваних умов праці в інформаційному суспільстві.

Перспективи подальшого дослідження теми формування та розвитку цифрових компетентностей методами цифрової дидактики можуть охоплювати аналіз ефективності різних цифрових платформ та інструментів в освітньому процесі, а також вивчення впливу адаптивного навчання на розвиток професійних навичок здобувачів освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кохановська, О., та Слюсаренко, Н. (2020). Використання засобів цифрової дидактики у післядипломній педагогічній освіті. *Молодь і ринок*, (6/185), 21–26. <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/225655/225376>
2. Саган, О. (2020). Трансформації освітніх технологій на основі принципів цифрової дидактики. *Педагогічні науки*, (92), 91–95. <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4353/3850>
3. Krumsvik, R., & Almås, A. (2009). *Learning in the network society and the digitized school*. Nova Science Publishers. https://www.researchgate.net/publication/325957014_The_digital_didactic/link/636bc0de2f4bca7fd047115a/download?tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19
4. Marsh, J., & Larson, J. (2014). *Making literacy real: Theories and practices for learning and teaching*. SAGE Publications, Limited.
5. Raimkulova, A., & Sarybaeva, M. (2024). Digital didactics as a condition for the formation of professional competencies of a future teacher. *Bulletin of Science and Practice*, (10(7)), 491–499.

Завальнюк Т. Г.
Гімназія № 315
(Київ, Україна)

ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО КЛАСУ

Умови сучасного суспільства детермінують повагу до людського розмаїття, встановлення принципів солідарності та безпеки, що забезпечує захист та повне інтегрування в соціум усіх верств населення, перш за все – осіб з обмеженими психічними чи фізичними можливостями. Це зумовлено визначенням головної мети соціального розвитку – створення «суспільства для всіх».

Професія вчителя початкових класів вимагає всебічних знань, безмежної душевної щедрості, любові до дітей, бо його професійна діяльність – особлива, специфічна, що пояснюється віком вихованців, оскільки це – свого роду втручання у внутрішній світ дитини, а особливо, якщо мова йде про дітей, які мають ті чи інші відхилення в розвитку. В цьому контексті важливою є проблема формування толерантного ставлення до таких дітей.

Поняття «інклюзія» тлумачать як «об'єднану освітню систему із надання належної освіти всім учням; повне залучення дітей з відмінними здібностями в різні аспекти шкільної освіти, які є доступними для інших дітей» (Колупаєва, 2009, 306).

Процес інклюзивного виховання – це цілеспрямований розвиток кожної зростаючої особистості, незалежно від рівня психофізичного розвитку, як неповторної людської індивідуальності в умовах інклюзивного суспільства» (Бойко, 2012, 9).